

BALASSAGYARMATON

Tek.
Magyar Nemzeti Múzeum
Széchenyi könyvtára
Bud

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BAJA, GRÓF ZICHY BÓDOG-TÉR 8. SZ.
TELEFONSZÁM: 45.

FELELŐS SZERKESZTŐ
DR. MAMUSICH JÓZSEF

ELŐFIZETÉS EGY HÓNAPRA 280 fillér.
EGYES PÉLDÁNYSZÁM ÁRA 12 fillér.
Megjelenik hétköznaponként d. u. 2-kor.

Gömbös után Sztranyavszky

Írta: Dr. Mamusich József

A királykérdésben megint súlyos kijelentések hangzottak el. A beszéd annál súlyosabban esik a mérlegbe, mert az ezuttal is magas állást betöltő állami tisztviselő ajkáról hangzott el.

Még alig simultak el a hullámok, melyek Gömbös miskolci beszédének nyomán rezegtek végig a nemzet tulnyomó többségének lelken, még alig ült el a Szent István ünnepre kirendelt királyfogó készülttség miatt támadt vihar és íme Sztranyavszky államtitkár ur újabb követ dobott a nemzet életvizének hullámaiba.

Balassagyarmaton a dunáninneni egyházkerület főfelügyelői állásába iktatta az államtitkár urat, aki itt, ezen a tisztán egyházi gyűlésen, amelynek semmi köze és semmi kapcsolata a politikához, arra hívta föl híveit, hogy nekik meg kell óvni a nemzetet azoktól, akik hatalyukat veszített törvényeken alapuló jogokat respektálnak olyanok érdekében, akiknek szemében a nemzet nem cél, legfőjebb átmeneti cél más célok érdekében, amelyekért való küzdelemben a nemzeti jövődőt tétetik kockára.

Tehát nekik — így mondotta azt az államtitkár ur, — nekik meg kell óvni a nemzetet azoktól, akik a törvényes állásonra helyezkednek, akik a jogolytonossághoz ragaszkodnak, s akik nem akarják erkölcsileg is kötelezőnek ismerni azokat a törvényeket, amelyeket az erő brutálitása, a kényszer hatalma és a szuronyok hegye erőszakolt a nemzetre.

Apponyi száz ragyogó beszédben fejtette ki nemzetközi forumok előtt is, hogy ezek a törvények érvénytelenek — olasz, angol, belga, német államférfiak száz beszédben hangzották, hogy az erőszakos törvények nem kötelezők, s uralmuk csak addig tarthat, amíg támogató hatalmuk tart, — s íme az államtitkár ur most mégis egyházi méltóságának magas székéből hirdeti, hogy ezek a rank erőszakolt törvények érvényesek, — mert ő ugylatszük ezekből csak azt látja, ami szívének kedves, csak azt, hogy a kényszerszülte törvény trónfosztást tartalmaz, — de hogy ezekhez millióknak könnye is tapad, azt már nem akarja észrevenni.

Az államtitkár ur szerint a legitimizmus olyanok érdekében küzd, akiknek a nemzet nem cél, csak eszköz más célok szolgálatában, amelyekért való küzdelemben a nemzet érdeke tétetik kockára. Mi ezzel szemben azt állítjuk, hogy az ezzel ellenkező politika, a debreceni politika teszi kockára a nemzet érdekeit, mint ahogyan egyszer már katasztrófába vitte a nemzetet.

Az ő politikájuk légüres térben

miozgott akkor is, amikor egy királyi herceg nevével takaródtak, s annak fénye mögül puskáztak, s nevet szájról szájra adták — de amikor a hűségeskü elhangzott, akkor még ezek a látszat gyökerek is elszáradtak.

Nekik tehát nem kell a király! Akkor hát ki? Riadhatunk föl mi is az öreg Bárcival sötéten! Mondja meg hat az államtitkár ur, ki az az eljövendő? Mert enélkül szózata csak rombolás. Rombolja, dulja a

meglevőt, anélkül, hogy mást, jobbat, értékesebbet adna, vagy mutatna.

A koronájától megfosztott fa is nyújt árnyékot, de csak keveseknek. Azoknak akik törzséhez férköznek. Az államtitkár ur ott áll ennek a koronájától megfosztott nemzet fájának törzsénél és a törzs árnyéka védi őt a nap heve ellen, de milliók és milliók vágnak azután, hogy a fa kihajtsjon, kilombosodjon és koronája árnyékot, védelmet nyújtson ne csak keveseknek, de valamennyiünknek — minden magyarnak

A belügyminiszter Kelebián

Dr. Sztovszky Béla belügyminiszter f. hó 18-án az Önkormányzati Testületek Kárpéltási vagyonának Tompa kelebiai gazdaságát jött le megtekinteni. A belügyminiszter kíséretében voltak: Vadnay belügymin. tanácsos, Kruky országgyűlési képviselő, Erneyi oszt. tanácsos 19-én d. e. 9 órakor a tompai kastélyban fogadta Kelebia község népes küldöttségét. Minden küldöttségi taggal szívélyesen és kedvesen elbeszélgetett. A küldöttség távozása után Kelebián d. e. 11 órakor szent misét hallgatott. A szent mise befejeztével visszament a tompai kastélyba. A miniszter kíséretében volt Krudy országgyűlési képviselőnek az tünt fel, hogy milyen sok iskolai tanuló van Kelebián.

Mezőgazdák szövetkezése Szabadkán

Nagy érdeklődés mellett alakult meg a múlt héten Szabadkán a Mezőgazdák Szövetkezete, amely a bácskai és bácskakörnyéki mezőgazdaság érdekeit lesz hivatva védeni és előmozdítani. Elnökké Manojlovics Vladislávot, alelnökké pedig Lederer György nagybirtokost választották meg. A szövetkezet iránt oly nagy érdeklődés nyilvánult meg, hogy a kibocsátott üzletrészeket erősen tuljegyesték.

A bajai kirakatok ünnepi mezben üdvözlők a Magyar Hetet

Elmulott a bajai Magyar Hét legmozgalmasabb napja és a látszat most valamiképpen az, hogy a várt és remélt érdeklődés elmaradt a közönség részéről.

A két esztendővel ezelőtt megrendezett Magyar Hét és a jelenlegi között ha méreteiben lényeges különbség nincsen is, kétségtelenül meg kell állapítani, hogy az előbbeni ötletesebb, elevenebb volt. Ezuttal is látunk értékes, megbízható magyar dolgokat a szépen, izléssel és gondnal feldiszipített kirakatok mögött, de az az általános friss versengés amit két esztendővel ezelőtt tapasztaltunk mintha mégis hiányoznék. Nagy része van ebben a jelenlegi súlyos gazdasági válságnak. A pénztelenség az előállítót és a termelőt a sok sok kiábrándulás után bizalmatlanná tette a Magyar Hét sikerével szemben is.

Néhányan azok közül, akik a múltban a várt méltánylást nem kapták meg, ezuttal teljesen kikap-

csolódtak a Magyar Héttől.

De mindezek mellett sok értékes, nemes dolog került a nézőközönség elé, úgy, hogy az iparosokat és kereskedőket nem illetheti vád. És nagyon szép számmal szerepeltek, úgy szólván a kiállítás legjavát adják éppen a bajai gyártmányok. Szabó Ferenc műasztalos butorgyárosnak a főtéri pavilonban kiállított mesterien szép, faragott ebédője valóságos remekmű és méltán csalta oda a csodálók egész seregét. A több értékes kiegészítés és diszoklevél tulajdonosa gyártmányai elsőrangú voltát ismét szépen bizonyította. Komlósi János kárpitos munkái szintén igen szépek. Különben a Szent István téren e célra készített pavilonnak minden kiállítója jó munkát állított elő. Mayer rézműves érdekes nagyválasztéku üstjén, a Dienst és fia, azonkívül Dienst és Illés masszív lakatos munkái, Bruszt József rádiói, a kitűnő Utry féle sziták és sodronyok, a Székely féle vasmunkák, a Bajai

Kötszővő gyár, azonkívül Kovács Imre izléses, szép tervű műszövő munkái megérdemelték a megtekintést.

Az elsők sorában szerepel a Cserba cég hagyományosan szépnek ismert kirakata. A Reich cég apró színes villanygömbökkel világított esti kirakata igen hatásos, ugyszintén a Mi Boltunk szép versenyképes kirakatai is számos érdeklődőt vonzanak.

Finom szépségével, diszkrét eleganciával hat az Uj Elet R.-T.-nek a nemzeti gondolatot is szépen megisményítő kirakata. A régi és a modern magyar írók értékein kívül a magyar szabadsághős, Kossuth Lajos arca és a boldog emlékeztető Prohászka püspök nemes feje is önként megállítja az izlésesen sirágos kirakatok előtt a közönséget.

A Goldberger étterem eredeti ötletes kirakata, pompás étvágygerjesztő. A Henerary cég kirakata előtt is szívesen megáll a szemlélődő. A Farkas üvegkereskedés lehelletfinom ságu gyönyörű magyar porcellánjai mind a hazai gyártmányokat dicsérik. Reich Bernát értékes magyar szőnyegek és finom selymeik szép kiállításban szerepelnek. Szép kidolgozásuak a Pollák butorgyár hálószoba mutatványai és nemes izlésről beszélnek Petrekanits Jenő hangulatos kirakatának szobrász munkái.

Valamennyi kiállító jó munkát végzett és a bíráló bizottságot nehézz feladat elé fogja állítani az elsőseg odaitétele.

Döntött a kisgyűlés a belvárosi elemi iskola építkezési ajánlatai felett

A legutoljára, tehát szombaton délután 4 órakor megtartott város rendkívüli kisgyűlés összehívását, tulajdonképpen és elsősorban a belvárosi elemi iskola építésére benyújtott ajánlatok elbírálása, a munkálatok odaitétele tette szükségessé. Tíz bajai vállalkozó nyerte meg az aránylag elég jelentős arányú építkezés munkáit. Az elfogadott ajánlatok vállalkozói: a föld, elhelyező, szigetelő vas, kőműves munkákat Antalffy Ferenc kapta 43.590.80 pengőért, a vasmunkákat Egi Ádám 7668.40 pengőért, az ácsmunkákat Bodor László 5975.20 pengőért, a tetőfedő munkákat Halász János 1453.40 pengőért, bádogos munkákat Wolly Béla 2555.40 pengőért, az asztalos és szegező lakatos munkát Plastyevity és Székely előbbi 3745.65 pengőért, utóbbi 2797.02 pengőért kapta meg. A mulakatos munkát Petrich és Bilisitz 2854.10 pengőért, a mázólo munkát Oliva Gyula 1192.40 pengőért, az üveges munkákat Schnetzer Ernő 1562.44 pengőért, a műkö, kőfaragó, burkoló munkákat Gyurosovits Antal 4012.10 pengőért, a szobafestő munkákat Jaszlits András készíti 81 pengőért.

Megtörténtek a pótbeiratások

Tanfelügyelői jelentés

Ruszték Károly kir. tanfelügyelő a vármegyei közigazgatási bizottsági ülésen bejelenté, hogy népiskoláinkban a múlt hónap 1-én és 2-án a pótbeiratások megtörténtek és a tanítás szeptember 4-én kezdetet vett.

A bácsalmási állami polgári iskola állami segélyének utolsó részlete fejében 25.000 pengőt utalt ki a vallás- és közoktatásügyi miniszter, azonkívül Krug Irma állami polgári iskolai tanárnőt visszahelyezte Bácsalmásra és az állami polgári fiúiskolánál az I. oszt. párhuzamosítását engedélyezte.

A jánoshalmi állami polgári fiúiskolához Horvath Jenő állami polgári iskolai tanár került Kiskunhalasról, akit az igazgatói teendőket ellátásával bízták meg. Az új igazgató az iskolát a múlt hó 20-án vette át.

A tanfelügyelő a tompai központi és zsiroskúti állami elemi iskolákhoz a tanulók magas létszáma miatt 2—2 tanterem odahelyezését kérte.

Ferenc Mária okl. tanítókat a jánoshalma-kelepusztai uradalmi rk. iskolához, Martineké Vekerle Gabriella volt jánoshalma-hergyevicai rk. tanítókat pedig az újonnan épült kiserítai rk. iskolához nevezték ki rendező tanítóknak.

A mélykúti rk. fiúiskolánál szervezendő VI. tanítói állás részére az államsegélyt elvileg engedélyezték.

A Nagybaracska községi iskolánál és óvodánál diftéria miatt 2 héttig járványszünet volt.

Végül jelenti, hogy a Kormányzó Ur Ófőméltósága Teleky István bácsalmási rk. tanító részére, önfeláldozó és bátor magatartásával végbevitt életmentésért, a magyar ezüst érdeméremet adományozta. Az érdeméremnek megfelelő ünnepélyes keretek közötti átadására a lépéseket már megtette.

A Fogadalmi-templomban tartandó összes hangversenyeket közvetíti a rádió

Egyházzenei szempontból számottevő eseménye lesz az októberi ünnepségeknek az a három orgonahangverseny, amelyet Európa legnagyobb orgonáján és országos nevű művészek közreműködésével október 24—25 és 26-án tartanak meg. Az első hangverseny október 24-én este fél 8 órakor lesz és ezen Dohnányi Ernő dr. vezényletével a Palesztrina Kórus fog énekelni. Antos Kálmán zeneművész karnagy orgona számokat ad elő.

A következő nap október 25-én este 8 órakor Schmidthauer Lajos, az európai hírnevű orgonaművész fogja eljátszani Bossi orgonahangversenyét a szegedi Filharmónikus-zenekar kísérete mellett. A Filharmónikus-zenekart ebből az alkalomból Fichtner Sándor vezényli.

Huszonhatodikán este 7 órakor lesz a következő hangverseny amelyen Wehner Géza, a kiváló orgonaművész játszik. A műsor keretében Felvinczi Takács Alice hegedű és Szent-Tamási Alma énekszámokat adnak elő.

Ezeket a nagy színvonalú hangversenyeket egyébként a rádió is minden részletében közvetíteni fogja, mert nemcsak az országban, de külföldön is a lehető legnagyobb érdeklődés nyilvánul meg irántuk.

A miniszterelnök bejelentése a takarékosági törvényjavaslatról

A képviselőház tegnap tartotta a kezdődő törvényhozási év első ülését. A napirendi vitában résztvett Bethlen István miniszterelnök is és a ház munkaprogramjáról többek közt a következőket mondotta: A legközelebbi napokban a pénzügyminiszter a Ház plénuma elé törvényjavaslatot fog előterjesztani, amely a kormány által szándékolt takarékosági rendszabályokra vonatkozóan kíván a Háztól intézkedéseket kérni. Ugyanakkor ismertetni fogja azokat a

rendszabályokat, amelyeket a gazdasági válság, valamint a munkanélküliség leküzdése érdekében a kormány tervez. Ezeknek a javaslatoknak a megvitatásánál bőven lesz a Háznak alkalmuk a gazdasági válságról, mint pénzügyi helyzetről, valamint a munkanélküliségről beható eszmecsere-t folytatni és alkalma lesz arra is, hogy ezekben a kérdésekben a maga elhatározását megalkossa. Felesleges volna tehát ennek a vitának elébe vágni.

A Liszt Ferenc-Kör november 4-i megnyitó hangversenyén Sauer Emil zongorázik

Nemcsak Baján, hanem városunk és megyénk határain túl is nagy érdeklődést keltett nem rég közölt értesülésünk, hogy Sauer Emil a világhírű zongoraművészek nesztora lesz a Liszt Ferenc-Kör megnyitó hangversenyének nagy vendége. Minden olvasónk visszaemlékszik még a Donkozák kórus március havi estjének óriási sikerére. Amennyire a jelekből megítéljük, Sauer Emil zongoraestje is hasonló méretű lesz. Vajjon miért? Mert mint a Donkozák kórust, úgy Sauer is megelőzte világhíre. Az „öreg” Sauer ma csakugyan a világ egyik legnagyobb zongoraművésze, mint Chopin-játékos pedig egészen egyedülálló, páratlan! A budapesti Vigadó negy- és kisterme mind megtekinthető, amikor Sauer Emil rajongói valósággal versenyeznek az ezüstsírtű Mester ünneplésében. Ismerünk Baján is egynéhány zenekedvelőt, akik ilyenkor Budapestre rándulnak évről-évre, hogy újból és újból gyönyörködjenek az elképzelhető legszebb zongorajátékban. Mindenesetre ők lesznek a leg hálásabbak a Liszt Ferenc-Kör iránt, ha most az idén a fáradságos és költséges budapesti ut elhagyásával itthon fogják Sauer meghallgathatni. De hálás lehet a zenekedvelők nagy táborára is, mert a Sauer est valóban az agilis Kör legszebb teljesítményei közé sorolható. A november 4-iki hangverseny egy újabb mérőföldjelző kő városunk zenei életének fejlődésében.

SZÍNHÁZ

Rátkay Márton - Az első tavasz operettben. Kedden este lép fel utolszor Rátkay Márton, a budapesti Királyszínház művésze, a főváros ünnepelt kedvence. Ez est is feledhetetlen színházi emléke lesz a bajai közönségnek.

Félemelet balra! Szerdán Armont és Nancy pompás francia bohózatát mutatja be prózai együttes pergő előadásban.

Beregi Oszkár vendégestéi. Csütörtök este kezdi meg Beregi Oszkár a legnagyobb élő magyar drámai színész vendégjátékát. Csütörtök este Herzer megrázó színművét a Morfium, pénteken este Ibsen: Kisértetek és szombaton este Maeterlinck örökszép művének a Monna Vannának főszerepeit játssza.

Belgrádból többszörös gyilkost küldtek sajtóattaséjának Washingtonba

A csikágói horvátok szervezete egy kis angolnyelvű röpirattal lelezi le, hogy az Egyesült Államokban működő szerb követség sajtóattaséja, Andjelinovic Berislav, többszörös gyilkos. Ez a derék ur vezető tagja volt az Oriuna nevű nagyszerb terrororganizációnak. A trifaili községhelyén kiűzött sztrájk alkalmával fölfegyverzett társaival megrohanta a fegyvertelen munkásokat. Több munkást megölték, százakat megbesítették Laibachban ismeretlen tettesek eltették láb alól Pérics Egyedet, mikor ez kilépett az orjúnások közül. Mindenki tudta, hogy Andjelinovic a gyilkos, csak a rendőrség nem. Egy zágrábi tüntetés alkalmával Andjelinovic lelőtte Zovko Marko horvát ifjút. Ezt a gyilkosságot sokan látták, Andjelinovicot le is tartóztatták, sőt a bíróság is elítélte — egy évre! Büntetését azonban nem ülte le, hanem Párisba szökött. A diktatura aztán kinevezte Washingtonba sajtóattaséjának.

— Nem kell ezen csodálkozni — írja a röpirat — hiszen a szerbek Principnek emléket állítottak, Racsics Punisát, Radics gyilkosát, nemzeti hősként ünneplik és Zsivkovic tábornok miniszterelnök lehet, holott résztvett Obrenovic Sándor király és felesége meggyilkolásában.

A röpirat kinos megdöbbenést keltett Washingtonban. Az Egyesült Államok Szerbia belpolitikájába soha semmi formában nem avatkoznak. Azt azonban erős dolognak tartják, hogy Belgrad börtöntöltelékét küld a nyakukra diplomatának. Gyilkosokat még a szovjet sem mer diplomáciai szolgálatban alkalmazni. Washingtonban a diplomáciai körök nagy érdeklődéssel várják az ügy fejlesztését.

Tornaverseny. Ez év májusában alakult Magyar Országos Torna Szövetség (MOTESZ) Déli Kerülete már is új irányt ad a kerület tornászéletének fejlődésében. Célkitűzésekben gazdag programjának első állomása lesz az 1930. december hó 14-én (délelőtt-délután) Szegeden a rókusai tornacsarnokban rendezendő első délkerületi tornaverseny. A csapatversenyben a férfiak nyújtón, korláton és lovon indulnak. A hölgyek pedig fabot és szabadgyakorlattal. A gyakorlatok előírtak és szabadonválasztottak. A versenyben csak a MOTESZ taggyeleteinek igazolt tagjaiból álló női és férficsapatok vehetnek részt. A nők fabotgyakorlata 9-es, a férfiak szabadgyakorlata 12-es és a szertorna pedig 8-as csapatokban kerül lebonyolításra. Az utóbbinál csak a legjobb 5 pont számít. A verseny iránt már is nagy az érdeklődés, mivel ez a rókusai tornacsarnok felavató ünnepélye is lesz.

HIREK

Basler István 70 éves

Basler István Gara nagyközség köztisztviselője álló esperes-plebánusnak ma van hetvenedik születésnapja. Ebből az alkalomból nemcsak a község lakossága köszönti lelkes szeretettel az ősz esperest, de a környékből is sokan megjelennek s Bajáról is számos ismerőse kirándul, hogy őt üdvözölje és szeretetének kedves virágaival elhalmozza.

Basler István, mint plebánus 1902. esztendő óta szolgálja híveinek lelki üdvét s vezeti őket Isten országútján Uristen országa felé. De a lelki gondozáson kívül tanácsadója volt híveinek ügyes-bajos dolgaikban, vigasztalója a bajokban, bátorítója a munkában, részese örömeiknek és bánatuknak s mindezekért hívei mindig hálával adóztak neki s szeretetüknek és ragaszkodásuknak kifejezésével igyekeznek bearanyozni a hetven esztendő termésarató őszi hangulatát.

Hosszu, dolgos élet napsütéses stációin keresztül jutott el Basler István a hetvenedik születésnapig. A hódsági kisleány 1885. június hónapjában szentelték pappá. Csávolyon, Doroszlón volt káplán, majd katonapapnak osztották be. 1888-ban került Garára, mint káplán. — a következő állomások: Bezdán és Apatin. 1901-ben Szilágyi községben lesz adminisztrátor, 1907-ben garai plebánus és 1912-ben a garai kerület esperese. Most köszöntött dobogó feléje a sok szív, melyek szeretetét mindezen az órhelyeken megnyerte magának.

— **A nyugalmazott közalkalmazottak** alakulóban lévő országos egyesületének bajai csoportjához tartozó tagtársaimat a folyó hó 26-án, vasárnap délelőtt 11 órakor a Tóth Kálmán Polgári Kaszinó emeleti helyiségében tartandó értekezletre meghívom. Tártyak: Beszámoló a mohácsi országos gyűlés lefolyásáról. Indítványok. Amler Antal ideigl. ügyvivő.

— **Eljegyzés.** Ifj. Bernhart Ernő eljegyezte Praefort Emmikét, Praefort József bácsalmási gyógyszerész leányát. (Minden külön értesítés helyett)

— **Dr. Fáy Aladár a tbc. elleni küzdelemről tartott előadást.** A tudóvsz elleni országos nagy küzdelmet akarta mélyíteni a Pécsi Nemzeti Színház szombat esti értékes előadása. Az agilis munkájáról ismert és humanitásáért becsült dr. Grauaug Ármán főorvos átültetésében a Tengerre magyart dr. Hercog művét mutatta be a drámai együttes művészi erővel. Az előadás értékét impozánsan emelte dr. Fáy Aladár kormánybiztosnak, magas színvonalú beszéde, mely mindenkinek emlékeztető fog maradni. A színmű hatása nagy volt, előadása elsőrendű.

— **Iskolaszéki ülés.** A városi iskolaszék legutóbbi ülésén délutánra hívta össze tagjait. Az ülésen dr. Puskás D. Zsó helyettes polgármester elnöklésével az iskolaszék tagjai szép számmal megjelentek, s annak keretén belül Heckhenshoffer Lázár a városi polgári iskola igazgatója az idei tanév beiratkózási eredményéről számolt be.

— **Halálozás.** Özv. Kirlinger Ferencné tegnapelőtt, vasárnap éjjel, Békéscsabán 75 éves korában elhunyt. Holttestét kedden, október 21-én Bajára szállítják. A Rókus temető kápolnájában felvavatolozzák s onnantól a családi sírban örök nyugalomra helyezik.

— **Az anya szíve.** Özv. Erhard Nándorné budapesti urasszony kedre virradó éjszaka a bajai Nemzeti-szállodában, ahol itteni látogatása idejére megszállt, azt a rettenetes értesítést vette, hogy harmadéves hűvös vérvér fia Budapesten agyonlőtte magát és meghalt. Erhardné a hírre ájultan esett össze és be kellett szállítani a kórházba, ahol szerencsére később jobban lett. Erhardné fia öngyilkosságának részletei egyelőre ismeretlenek.

— **Férjhezment Szeremie község egyik legszebb leánya.** F. hó 15-én vezette Szeremie községben oltárhoz néhai Tóth József és neje szül. Tatics Maria, jelenleg (Nagy) Orján Jánosné fia, Tóth József névű kovácmester, néhai Elek Ferenc és neje, szül. Szilvás Julianna leányát, Elek Juliskát. A lakodalmi előkészületek már hetekkel előbb megkezdődtek, a kisvőfélék már napokkal előbb szorgalmasan hivatatták a kiterjedt rokonságot és nagyszámu ismerősöket. A lakodalmi ünnepséget szeremlei szokás szerint a menyasszony és a vőlegény szülei házában külön-külön tartották meg. A lakodalomra a község előtelegein kívül sok vidéki is hivatalos volt, Bajáról is számosan. A lakodalmon 250 szeremlei család vett részt. Megható volt, mikor a vőfély a vőlegényt edesanyjától és nagyszüleitől búcsúztatta, akik eddig szerető gondnal nevelték. A nagy lakomán 1 marhat, 4 birkát, 120 csirkét és 2 kőver sertést vágta le. Azonkívül 420 kg. finomabbnál-finomabb sütemény és 480 kg. kenyér készült. A két lakodalmi haznál több, mint 10 hl. bor fogyott el. Az esküvői mulatság paratlan sikere a vig. kedélyéről jól ismert Fabik Lajos, lakodalmi főrendező ügyességét dicsérte.

— **Zenta várost ekzekválják.** Zentavárosnak már 10 éve húzódik a Löwy és Társa gabonareggel egy nagy pere gabonarekvirálásból kifolyóan. A felperes cég az újvidéki felebbviteli bíróságnál végrehajtható ítéletet kapott a napokban. Ez alapon

dr. Tordai Izsó ügyvéd megjelent egy végrehajtó kiseretében és fizetést kért. A polgármester egy órai haladékot kért és kapott, amely alatt rendkívüli tanácsulást tartott. Miután a határozat az volt, hogy a város nem fizet, az ügyvéd és a végrehajtó egy negyedmillió dinár erejéig lefoglalta a házpenztárt, a tiszai pályaudvart, azok pénzkészletét magához vette, s a pályaudvar kezelésére zargondnokot állított be. Lefoglalta azonkívül a város tenyészparkját és 60 vagon tűzifáját. A szabadkai törvényes Zenta város kérvényére felüggesztette a végrehajtást, a zargondnokot kihelyezte s október 22-ére tárgyalást tűzött ki. Ezen fog elődölni, hogy szekvesztrálják-e Zenta várost vagy sem. Alig hisszük, hogy tévedjünk, amikor azt állítjuk, hogy bajosan fognak a dinárok a fölperes zsebébe vándorolni.

— **Megjelent a kecskeméti ifjúsági konferencia meghívója.** Vege felé közeledik annak a nagyarányú konferenciának előkészítése, mely Kecskemétre gyűjt, a jelek szerint itélve, nemcsak a Duna-Tisza közének, de csónka országunk más vidékeinek az ifjúságát és annak vezetőit is. A konferencia rendezősege már szétküldte a teljes programot tartalmazó meghívóját. Mindazoknak, akik részt óhajtanak venni e nagyjelentőségű konferencián, a rendezőség készséggel megküldi a szépkívíteli meghívót a kívánt címre. A konferencián a következő előadók tartanak előadást: Hetessy Kálmán dr., Muraközy Gyula, Nádházy Bertalan, Okos Gyula, Szabó Imre, Tollas Béla ref. lelkész, Kovács Sándor evang. tanár, Tóth Miklós dr. kuriai bíró, Scholerz Oszkár dr. kincst. főtanácsos, Eördögh Árpád dr. táblabíró, Szönyi Sándor dr. áll. gimn. igazgató, Hilscher Zoltán dr. gimn. tanár, Batiz Dénes dr. orvos, Tóthessy Zoltán a KIE nemzeti titkára, Laky László a KIE fiumunka titkára, Meréty Sándor a kecskeméti KIE elnöke, Kován Murányi György ev. s. lelkész, titkár, Varga Ernő ref. s. lelkész főtákar. (Mindennemű megkeresést Ref. Lelkészi Hivatal Kecskemét, "KIE konferencia" címre kérünk.)

— **Egy bácskai tetszhalott felült a koporsóba.** Belgrád okt. 16. — A politika jelenti, hogy tegnap a Nagybecskerek körzetében levő Écska községben meghalt Ivánics vendéglős. A vendéglőst felvavatolozták és mialatt a gyászolók a koporsó körül gyülekeztek, a vendéglős felült a koporsóba. A gyászolók erre eszevesztett futással menekültek a szobából. Egyesek később visszamerészkedtek, s ekkor kiderült, hogy Ivánics csak tetszhalott volt. A vendéglőst azután a szomszéd szobában ágyba fektették és hír szerint a gyógyulás útján van.

— **A pesti patkányok ítéletnapja.** Kedden, október hó 21-én Budapesten haditanácsot tart a pat-

kányirtás vezérkara és dönt a nagy hűdövelet lefolytatására eddig beérkezett 53 ajánlat közt. A közegészségügyi osztály ebből az alkalmából külföldről sok értékes adatot szerzett be. Hivatalosan kiszámították, hogy egy patkány évente harminckét kilogramm kenyérnek megfelelő élelmiszert eszik meg. A szakmegállapítások azt is tudják, hogy a nagyon szapora patkány évente 860 utódra gondoskodik. Egy patkány utódaival együtt tehát évente mintegy harmincezer kilogramm kenyeret pusztít el. Azt is kiszámították, hogy egy patkány napi elege 175 filer értékű és Berlinben, ahol sok millióra becsülik a patkányok tömeget, az általuk okozott kár évente százezer ember munkájával egyenértékű. Ugyancsak a német statisztika szerint ha egy városban egyetlenegy kivételével az összes patkányokat elpusztítanak, két év alatt mégis 550 millióra szaporodnék a patkányok száma, mert mindazoknak 860 utódja lesz. Ennek az 550 millió patkánynak a tömege és súlya tízenháromezer vagon rakománynak felel meg.

— **Nívós táncestély.** Az elmúlt vasárnap, október hó 19-én, este 8 órai kezdettel tartotta meg az Ipartestület nagytermében Laky táncosnő a szépen megrendezett első őszi táncosnő nívós bálját. Bár a növendékek érdeklődése nem mutatkozott túl nagyra, mégis széles körben tette meg hatását és hívta fel a tánc kedvelők figyelmét. Az estélyen a nagyszámban összejött vendégsereg ez alkalommal is várta, mint szokásos táncverszán a bálkirály és bálkirálynő választást. A választás, amely 12 órakor zárult, az estén ismét megérdemelt és ünnepezték tagjai voltak: Brezánovics Ilonka, Briglovics János, Szulik Katóka, Kricskovics István, akik a méltó díjakat átvették. Ezen az estélyen ismét meggyőződött az ifjúság, hogy kedvet és szép szórakozást nyújt a táncszalon. Vasárnap ismét az Ipartestület helyiségében nagy táncversenyt rendez a növendékek részére méltó díjakkal, Laky táncosnő.

SPORTHIREK

"A végzetes öngól."

A Független Magyarország keddi száma következőképen számolt be a vasárnapi derbiről:

"Egyenlő erjű csapatok változatos, erős iramú játéka volt a mérkőzés. Az első feleldő végén az volt a látszat, hogy mindkét csapat meg fog osztozni a 2 ponton és az eredmény döntetlen lesz, amely realis is lett volna. Azonban mint mindenbe, itt is a véletlen szólt: közbe egy sarok rugás alkalmával a BSE kapuja előtt támadt nagy kavardásban Kopp kapus kezéből Stenge hátvéd a saját kapujába védhet-

lenül befelje a végzetes és a Turul részére a győzelmet jelentő gólt. Csik bíró a mérkőzést teljesen partatlanul és a legnagyobb figyelemmel vezette."

Bár csak jelentéktelen kis sportcikkéről van szó nem hallgathatunk el egyetlenást e tudósítással kapcsolatosan.

Nem hisszük, a Független Magyarorságnak érdeke volna, hogy olvasó közönséget bármilyen tekintetben félrevezesse, már a fenti sorokban, nemcsak erről hanem rosszindulatáról is szó van.

Feltételezzük, hogy a kritika olyan személy tollából származik, aki valóban jelen is volt a mérkőzésen, ugyanezert nem tudjuk, hogy az elkeseredés szülte fájdalomból származott-e, vagy pedig gyógyító irnak szanta a cikkíró sorait. Mert, hogy szíven viseli az illető a BSE sorsát az kéri minden mondatból.

Mit ér szerencse alatt a sportrovat vezető ur? Azt, hogy a BSE két gólhelyzetével szemben husz ujján sem tudná megszámolni a Turul kimaradt gólhelyzeit? Mi volt a BSE—MTE mérkőzésen, ha a Turul most csak döntetlent érdemelt?

A cikkíró ur ugylátszik a Turul támadásoknál elfordította szemét a pályáról, mert nem bírta idegekkel a strapát, így megértjük az egyenlő erők megállapítását.

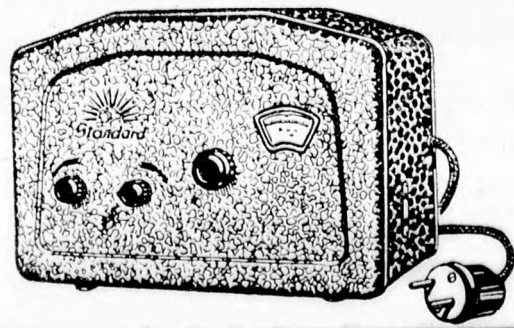
Rosszakaratu az öngól megállapítás is. Nem gondolta meg a cikkíró, hogy a "gól fejelő" egész jövőjét tönkretetheti terde megállapításával, lévén főnöke buzgó sportrajongó, nem tűrheti, hogy alkalmazottja saját csapata ellen szerezzon gólt. De talán ezzel szemben egy kis dicséretet is megérdemelte a gólszerző. Kár volt elhallgatni az önfeláldozó gól hal szat érdemes méltatását. Mert akkor tisztábban látnak azok is a mérkőzésen akik nem akarták megnézni csapatuk vereségét. Szegény BSE kapus dicséretet érdemelt, ehelyett meggyanították, hogy hátveleivel összejátszott a gólszerzésnél.

Ami a bíró működését illeti "figyelemmel" kísérté a mérkőzés minden fazisát. Kár, hogy néha a BSE hívek sétára hívtak a figyelmét, egyébként jó bíró volt. Nem bántott senkit.

Ezuttal kérjük a Független Magyarország sportrovat vezetőjét. "Halottakról vagy jót, vagy semmit." A Turul nem élelkepes, hát ha jót nem lehet már írni ilyenkor se róla (Mikor irt a F. M.?) inkább hallgassunk! Ne fájjon, ha a tulzott önbizalmat olykor letörök! Ha pedig megtörtént ne vezessük félre a közönséget és legfőképp ne blamáljuk magunkat!

Laptulajdonos Uj Elet nyomda r. t.

Felelős kiadó és kiadóhivatal vezető
DR. MAMUSICH JÓZSEF.

**STANDARD RÁDIÓ-
készülékek Brusztnál!**
Baja, Szent István-tér 4. — Telefonszám 255.

U—R—A—N—I—A

1930. október hó 22-én, szerdán délután 6 és este fél 9 órakor.

A szibériai rémnapok

Orosz dráma a vörös Oroszország életéből 10 felv. Fősz.: LON CHANEY. Kisérő filmje:
A VESZEDELMEK URA

Egy vakmerő lovag kalandjai. — Főszerepben: JOHN GILBERT és ELEANOR BOORDMANN.
 Híradó.

Apró hirdetések.

Egy modern új gyönyörű komplett ebédő eladó. Cím a kiadóban.

Cserkész utca 6 számú új házban 2 szobas lakás mellékhelyiségekkel november 1-re olcsón kiadó. Ertesítést dr. Dely István ügyvéd ad.

A m. kir. államrendőrség bajai kapitánysága
 926. kih. 929.

Itéletkivonat

A bajai rendőrkapitányság rendőri büntetőbírója Dechant Flórián 52 éves, nős, püspöknádasi születésű, bajai lakost, koreszmárost, azért mert a kimérésre szánt borhoz vizet öntött s azt forgalombahozatalra söntésében tartotta az 1924. IX. t.-c. 42. §. 1 és 2 p. alapján a II. Bn. 4. 5 és 7 §-a alkalmazásával 80 pengő pénzbüntetésre ítélte s kötelezte 68 pengő 10 fillér eljárási költség megfizetésére.

Baja, 1930. október hó 14.

Dr. Versényi Jenő
 rendőrkapitány, rendőri büntetőbíró.

ÉRTESÍTÉS

Értesítem a nagyérdemű hölgy közönséget és m. t. vevőimet, hogy a városháza épületében (volt Türkl és Morgenstein féle helység). **LÖVENSSTEIN női ruha üzletében kalapszalonomat** megnyitottam, ahol a legújabb modellek és a legsikkesebb bécsi kreatiókat raktáron tartom.

Mérsékelt áraitól ezután is biztosítom nagyérdemű vevőimet.

Szíves támogatást kérve maradtam tisztelettel **Madame Kalapszalom G. ENGELMANN MÁRIA.**

Értesítem a n. é. közönséget, hogy **Attila-utca 15. szám alatti vendéglőmet és szállodámat kinyitottam,**

amelyre kérem szíves pártfogásukat. Tisztelettel
Ikotity Istvánné
 vendéglős és szállodás

KALOR

akályhák királya
 előnyösen
 beszerezhető
UTRY-nál.

Telefon: 280. Erzsébet kir.-utca 38.

Ejjeli
szolgálatot tart
 reggel fél 8 óráig és
 vasárnap d. u. nyitva
okt. 20-tól okt. 27-ig
Gyarmati Emil
Dr. Makray László
 gyógyszer-tára.

Értesítés.

Vanszerencsém tisztelettel értesítené Bajai város n. é. közönségét, hogy augusztus hó 1-én Baján, a Mátéházi u. 22. szám alatt egy jobb zsáneru

kifőzést nyitottam

ahol a legkényesebb igényeket is kielégítem, mivel a tengerparton 10 évig penzióm volt.

A n. é. közönség becses pártfogását kéri tisztelettel

Kovácsévics Zsigmond.
Mérsékelt árak!

VARROGÉP

JAVÍTÁS
SAKSZERŰEN
ÉS GYORSAN.

SINGER VARRÓGÉP RÉSZV. TÁRS.

Erzsébet királyné-utca 11.

LAKY

bérautója
 megrendelhető,
 helyben és vidékre

Telefonszám: 375.

Ha még nem vett kiváló
önborotva pengét
 olcsón, úgy forduljon
UTRY-hoz.

Baja, Erzsébet királyné-ut 38. — Telefon: 280.

GRAND HOTEL

PARK

NAGYSZÁLLODA

BUDAPEST,

VIII. BAROSS-TÉR 10.

Családi szálloda a Keleti pályaudvar érkezési oldalával szemben. 200 szoba, központi fűtés, melegvíz, fürdőszobák. Előzékeny kiszolgálás. Kényelmes, minden fölösleges luxus nélkül. :—:

MÉRSÉKELT ÁRAK.